

عبور از موانع

علی مزروعی

تولید و اشتغال در کشور به شمار آورد. با نگاهی به جدول (۳) ملاحظه می شود که در ترکیب واردات سال ۱۳۸۳ سهم کالاهای سرمایه‌ای ۴۳ درصد، کالاهای مصرفی ۲۴ درصد و مصرفی ۱۴ درصد بوده است که تأمین کالاهای سرمایه‌ای و واسطه‌ای نقش عمده و بلاواسطه‌ای در تولید و اشتغال دارد. انتظار می رود که همین نسبت ها در مورد ترکیب واردات سال ۱۳۸۴ نیز برقرار باشد و در نتیجه می توان گفت که در عمده واردات در خدمت تولید و رونق بخشی به اقتصاد کشور بوده و این و برخلاف نظر منتقدان دولت رقم و بالای واردات در دو سال ۱۳۸۲ و ۱۳۸۳ را نباید منفی ارزیابی کرد و از این ناحیه نمی توان بر عملکرد دولت در داد و ستد بیشتر با دنیای خارج خرده شد که رشد واردات در سطوح بسیار بالاتر از تیز رشد تولید ملی مبین است. محتوای بیش از حد نیاز وارداتی رشد تولید است و این نگرانی وجود دارد که اقتصاد ملی به میزان مطلوب بازدهی نداشته باشد.

با توجه به آنچه آمد می توان عملکرد اقتصادی دولت ختمی در زمینه تجارت خارجی و مدیریت منابع ارزی کشور را مثبت ارزیابی کرد و امیدوار بود که با ادامه سیاست های اقتصادی متخذه بتوان به اهدافی می تواند نشانگر عملکرد مثبت صادرات غیرنفتی برای کشور دست یافت، هرچند که دولت باید در زمینه میزان واردات احتیاط بیشتری به خرج دهد و با

سقف دلنخواه در این حساب در پایان سال مذکور با برداشت مبلغ ۹۱۷ میلیارد دلار طبق تصریح و تکلیف بودجه ای و پرداخت تسهیلات بالغ بر ۱۵۱۷ میلیون دلار به بخش خصوصی به رقم ۸۱۷۲/۷ میلیارد دلار رسید. جدول (۲) جریان وجوه حساب ذخیره ارزی از آغاز تأسیس تا پایان سال ۱۳۸۳ را نشان می دهد. حساب ذخیره ارزی، یکی از ابتکارات و تمهیداتی بود که با استفاده از دولت اجرائی گذشته کشور توسط دولت ختمی برای محافظت از تأثیرات بیرون زاری مخرب نوسانات درآمد حاصل از نفت و گاز بر اقتصاد ملی در تدوین برنامه توسعه سوم پیش بینی و تصویب قانون برنامه به اجرا درآمد و خوشبختانه در پنج سال اجرائی آن امکان ذخیره بیش از ۳۱ میلیارد دلار در این حساب فراهم گشت. این ذخیره را تنها می توان به عنوان لنگرگاهی استوار برای اقتصاد کشور به حساب آورد، بلکه می توان پشتوانه ای برای بهره مندی بیشتر از امکانات بازار سرمایه جهانی باشد. متأسفانه پس از استقرار مجلس هفتم شاهد نوعی نگرانی از استفاده از منابع این حساب در جهت هالی غیر از سرمایه گذاری و تولید بوده ایم که به طور قطع با فلسفه تأسیس این حساب در تناقض است و می تواند آثار بسیار زیانباری را در پی داشته باشد.

درآمد حاصل از صادرات کالاهای غیرنفتی در سال ۱۳۸۳ به رقم حدود

۷۵۷۹ میلیون دلار رسید که حاکی از سیر صعودی و مثبت این شاخص در سالهای مسؤلیت دولت ختمی است. اگر در نظر آوریم که صادرات به چنین رقمی همزمان با ثبات نرخ ارز در پنج سال گذشته - و به معنای واقعی کاهش نرخ برابری ارزهای خارجی با پول ملی - و تغییر در ترکیب صادرات غیرنفتی از کالاهای سنتی به صنعتی رخ داده است، آنگاه به عملکرد مثبت سیاست های اقتصادی دولت در زمینه صادرات غیرنفتی بیشتر پی خواهیم برد و آن را باید موفقیتی برای کشور و دولت ختمی محسوب کرد، هرچند که تلاش های بیشتری باید در جهت کسب درآمد از ناحیه صادرات غیرنفتی، خصوصاً صادرات محصولات صنعتی انجام گیرد و راهبرد توسعه صادرات همه لوزم و مقصدیست در اداره اقتصادی کشور پی گرفته شود.

میزان واردات در سال ۱۳۸۳ به ۳۳۶۶ میلیارد دلار رسیده که در مقایسه با سال های ۷۶ به بعد بالاترین رقم است و همین امر باعث شده که منتقدان دولت در این باره خرده بگیرند و آن را عملکردی منفی قلمداد کنند، اما باید متذکر شد در شرایط امروز جهانی میزان واردات و صادرات اقتصادی و تراز تجاری معیار مناسبی برای ارزیابی عملکرد اقتصادی یک کشور است و رقم واردات و صادراتی می تواند نشانگر عملکرد مثبت صادرات غیرنفتی برای کشور دست یافت، هرچند که دولت باید در زمینه میزان واردات احتیاط بیشتری به خرج دهد و با

سقف دلنخواه در این حساب در پایان سال مذکور با برداشت مبلغ ۹۱۷ میلیارد دلار طبق تصریح و تکلیف بودجه ای و پرداخت تسهیلات بالغ بر ۱۵۱۷ میلیون دلار به بخش خصوصی به رقم ۸۱۷۲/۷ میلیارد دلار رسید. جدول (۲) جریان وجوه حساب ذخیره ارزی از آغاز تأسیس تا پایان سال ۱۳۸۳ را نشان می دهد. حساب ذخیره ارزی، یکی از ابتکارات و تمهیداتی بود که با استفاده از دولت اجرائی گذشته کشور توسط دولت ختمی برای محافظت از تأثیرات بیرون زاری مخرب نوسانات درآمد حاصل از نفت و گاز بر اقتصاد ملی در تدوین برنامه توسعه سوم پیش بینی و تصویب قانون برنامه به اجرا درآمد و خوشبختانه در پنج سال اجرائی آن امکان ذخیره بیش از ۳۱ میلیارد دلار در این حساب فراهم گشت. این ذخیره را تنها می توان به عنوان لنگرگاهی استوار برای اقتصاد کشور به حساب آورد، بلکه می توان پشتوانه ای برای بهره مندی بیشتر از امکانات بازار سرمایه جهانی باشد. متأسفانه پس از استقرار مجلس هفتم شاهد نوعی نگرانی از استفاده از منابع این حساب در جهت هالی غیر از سرمایه گذاری و تولید بوده ایم که به طور قطع با فلسفه تأسیس این حساب در تناقض است و می تواند آثار بسیار زیانباری را در پی داشته باشد.

درآمد حاصل از صادرات کالاهای غیرنفتی در سال ۱۳۸۳ به رقم حدود

ارزیابی عملکرد اقتصادی دولت ختمی در سال ۱۳۸۳

اشاره: روزگن گشته پیشوای اول ارزیابی عملکرد اقتصادی دولت ختمی در سال ۱۳۸۳ را خوانید. امروز پیش روی این مقاله از نظراتی می گذرد.

۲- نرخ تورم

مجموعه سیاست های اقتصادی به کار گرفته شده در دولت ختمی موجب کنترل نرخ تورم و نوعی ثبات بخشی به آن را در اقتصاد ملی فراهم آورد، به گونه ای که نرخ تورم در سال ۱۳۸۳ با اندکی کاهش نسبت به سال ۱۳۸۲ برابر با ۱۵/۲ درصد بود. با توجه به اجرای سیاست های یکسان سازی نرخ ارز سال ۱۳۸۱ و انسداد پولی دستنهایی به این نرخ را باید نوعی موفقیت برای دولت به شمار آورد که در سایه اجرای برخی سیاست های انضباط مالی و پولی مقدور شده است. تقلیل انتظارات تورمی در جامعه و ایجاد ثبات در بازارهای مالی از پیامدهای مثبت این امر بوده است که خود موجب سرمایه گذاری بیشتر در اقتصاد ملی فراهم می آورد. از آنجا که کاهش و کنترل نرخ تورم در پنج سال اخیر و از آن مهم تر ثبات آن، اثرات بسیار مثبتی را در ایجاد ثبات اقتصادی، توزیع عادلانه و رشد و حفظ قدرت خرید مردم و روی آوری به پس انداز و سرمایه گذاری به همراه دارد، کنترل و مهار تورم را باید یکی از موفقیت های اقتصادی دولت ختمی ارزیابی کرد.

از منظر ارزیابی عملکرد اقتصادی دولت در مقایسه با هدف کمی پیش بینی شده برای شاخص تورم در برنامه سوم می توان گفت که متوسط عملکرد نرخ تورم در پنج سال اجرائی برنامه سوم (۸۲-۷۸) ۱۲/۸ درصد در برابر ۱۵/۲ درصد هدف برنامه سوم متوسط عملکرد برنامه دوم ۲۵/۶ درصد حاکی از موفقیت دولت در این باره است.

تراز بازرگانی و تراز حساب جاری در سال ۱۳۸۳ همچون سال های ۱۳۸۰، ۷۹، ۸۰ و ۸۱ مثبت بوده و حاکی از تدبیر دولت در کسب درآمد ارزی برای کشور و مدیریت هزینه منابع ارزی است.

تراز حاصل از صادرات نفت و گاز در سال ۱۳۸۳، بالغ بر ۳۵/۳۳ میلیارد دلار بود. این درآمد علاوه بر این که امکان هزینه ارزی پیش بینی شده در قانون بودجه سال ۱۳۸۲ (۱۲ میلیون) ساخت، مازادی معادل ۱۲۰۴ میلیون دلار را به وجود آورد که معادل ۱۸۴۵ میلیون دلار از پیش از وارز به حساب ذخیره ارزی به منظور تأمین مالی واردات و تیز تر پرداخت به شورای عالی فناوری پرداخت شد و مابقی آن به مبلغ ۱۱/۱۶۹ میلیارد دلار به حساب ذخیره ارزی، وارز شده به گونه ای که

اقتصاد، بلکه تصویر کلان اقتصاد کشور، طی الیهای آینده ایجاد ظرفیت برداشت جدید و تنوع در مانی صادراتی اقتصاد کشور می باشد. آزادسازی در تجارت خارجی (عمدتاً تسهیل واردات) و جریانات سرمایه ای طی سال های اخیر اگرچه بسیار مثبت و سازنده بوده است، اما می باید با سیاست های معطوف به تنوع پذیری در تولید و صادرات و حفظ رقابت پذیری اقتصاد ملی مزوج و تکمیل شود.

آزادسازی های یک جانبه سال های اخیر مستحسول وارداتی رشد و سرمایه گذاری در اقتصاد ملی را به شدت افزایش داده است (تفاوت متوسط رشد سالانه واردات ۲۲/۲ درصد و رشد صادرات ۵/۴ درصد طی دوره ۸۳-۱۳۷۹). این تحول نشانگر آن است که اقتصاد ملی نه تنها در حد ظرفیت های اصلاح یافته جلب و حمایت سرمایه گذاری خارجی، و به ویژه تعمیم پوشش قانون مزبور به کلیه فعالیت های سرمایه گذاری خارجی (حسب سرمایه های یورپی، اگرچه اقفا مثبت و متحول جدیدی را فراوری اقتصادی کشور قرار داده است، اما نسبی سلب از آسیب پذیری تراز پرداخت های کشور از اینگونه گشایش ها غفلت کرد. بزرگترین چالش بخش خارجی

اقتصاد، بلکه تصویر کلان اقتصاد کشور، طی الیهای آینده ایجاد ظرفیت برداشت جدید و تنوع در مانی صادراتی اقتصاد کشور می باشد. آزادسازی در تجارت خارجی (عمدتاً تسهیل واردات) و جریانات سرمایه ای طی سال های اخیر اگرچه بسیار مثبت و سازنده بوده است، اما می باید با سیاست های معطوف به تنوع پذیری در تولید و صادرات و حفظ رقابت پذیری اقتصاد ملی مزوج و تکمیل شود.

آزادسازی های یک جانبه سال های اخیر مستحسول وارداتی رشد و سرمایه گذاری در اقتصاد ملی را به شدت افزایش داده است (تفاوت متوسط رشد سالانه واردات ۲۲/۲ درصد و رشد صادرات ۵/۴ درصد طی دوره ۸۳-۱۳۷۹). این تحول نشانگر آن است که اقتصاد ملی نه تنها در حد ظرفیت های اصلاح یافته جلب و حمایت سرمایه گذاری خارجی، و به ویژه تعمیم پوشش قانون مزبور به کلیه فعالیت های سرمایه گذاری خارجی (حسب سرمایه های یورپی، اگرچه اقفا مثبت و متحول جدیدی را فراوری اقتصادی کشور قرار داده است، اما نسبی سلب از آسیب پذیری تراز پرداخت های کشور از اینگونه گشایش ها غفلت کرد. بزرگترین چالش بخش خارجی

اقتصاد، بلکه تصویر کلان اقتصاد کشور، طی الیهای آینده ایجاد ظرفیت برداشت جدید و تنوع در مانی صادراتی اقتصاد کشور می باشد. آزادسازی در تجارت خارجی (عمدتاً تسهیل واردات) و جریانات سرمایه ای طی سال های اخیر اگرچه بسیار مثبت و سازنده بوده است، اما می باید با سیاست های معطوف به تنوع پذیری در تولید و صادرات و حفظ رقابت پذیری اقتصاد ملی مزوج و تکمیل شود.

آزادسازی های یک جانبه سال های اخیر مستحسول وارداتی رشد و سرمایه گذاری در اقتصاد ملی را به شدت افزایش داده است (تفاوت متوسط رشد سالانه واردات ۲۲/۲ درصد و رشد صادرات ۵/۴ درصد طی دوره ۸۳-۱۳۷۹). این تحول نشانگر آن است که اقتصاد ملی نه تنها در حد ظرفیت های اصلاح یافته جلب و حمایت سرمایه گذاری خارجی، و به ویژه تعمیم پوشش قانون مزبور به کلیه فعالیت های سرمایه گذاری خارجی (حسب سرمایه های یورپی، اگرچه اقفا مثبت و متحول جدیدی را فراوری اقتصادی کشور قرار داده است، اما نسبی سلب از آسیب پذیری تراز پرداخت های کشور از اینگونه گشایش ها غفلت کرد. بزرگترین چالش بخش خارجی

جدول (۲): جریان وجوه حساب ذخیره ارزی سالهای ۸۳-۱۳۷۹

سال	۱۳۷۹	۱۳۸۰	۱۳۸۱	۱۳۸۲	۱۳۸۳
مانده نقدی ابتدای دوره	-	۵۹۴۴	۷۲۹۸	۸۰۸۲	۶۵۲۴
منابع ورودی به حساب	۵۹۴۴	۲۱۶۸	۶۱۲۰	۵۷۸۱	۱۳۳۸۵
مازاد در آمد نقدی	۵۹۴۴	۱۸۲۹	۵۷۲۴	۵۵۶۹	۱۳۰۱۴
بهره داخلی و خارجی	-	۳۱۲	۳۷۰	۱۷۰	۲۲۴
باز دریافت تسهیلات اعطایی	-	۱۷	۲۶	۲۶	۲۷
منابع خروجی از حساب	-	۸۱۴	۵۳۵۶	۷۳۱۹	۱۳۰۵۶
مابه التفاوت دیون مشمول تغییر نرخ ارز	-	-	۲۵۰۰	۲۵۰۰	۲۷۸۰
برداشت بودجه ای	-	۲۷۵	۲۱۰۰	۳۳۰۹	۶۹۲۴
تسهیلات اعطایی	-	۱۵۸	۷۵۶	۱۰۷۵	۱۵۱۷
برداشتهای خاص	-	۳۸۱	-	۳۲۵	۱۸۴۵
مانده نقدی در پایان سال	۵۹۴۴	۲۲۹۸	۸۰۸۲	۶۵۲۴	۶۷۷۴
مطالبات مربوط به تسهیلات ارزی	-	-	۷۵۶	۱۷۲۰	۳۲۱۴
دریایی حساب ذخیره ارزی	-	۷۲۹۸	۸۸۳۸	۸۲۶۲	۹۹۸۷
تعهدات ناشی از طرحهای مصوب	-	۱۶۵۰	۲۹۵۸	۳۴۴۶	۳۴۴۶
منابع قابل استفاده	۵۹۴۴	۵۶۲۸	۵۸۸۰	۲۸۱۸	-

جدول (۳): واردات و ترکیب آن بر حسب کالاهای مصرفی، واسطه ای و سرمایه ای

شرح	سال	۱۳۷۹	۱۳۸۰	۱۳۸۱	۱۳۸۲	۱۳۸۳
کل واردات (میلیون دلار)	۱۹۱۶۶	۱۳۲۷۷	۱۷۹۳۸	۱۷۷۰۰	۳۳۲۲۲	۱۵۷۵۶
واردات سرمایه ای (میلیون دلار)	۷۵۲۲	۶۲۵۲	۸۹۶۹	۹۶۶۸	۱۳۷۷۱	۱۵۷۵۶
واردات واسطه ای (میلیون دلار)	۲۰۰۰۷	۲۱۱۱۸	۲۲۹۱۱	۲۸۲۲۲	۲۸۶۱۱	۵۱۲۰
واردات مصرفی (میلیون دلار)	۲۳۱۸	۴۳۱۷	۶۵۱۷	۷۲۲۴	۲۲	۲۲
واردات سرمایه ای (درصد)	۳۹	۴۷	۵۰	۵۴	۳۹	۳۹
واردات واسطه ای (درصد)	۱۱	۱۶	۱۵	۱۶	۱۳	۱۳
واردات مصرفی (درصد)	۵۰	۳۷	۳۵	۲۹	۴۸	۴۸

آگهی مناقصه عمومی

دانشگاه صنعتی مالک اشرف در نظر دارد، نسبت به خرید اقماعی بملک صنعت انرژی مورد نیاز اقدام نماید. از شرکتها و فرشتگان توزیع کابینهای صنعتی، برق، گاز، آب و تجهیزات مرتبط با این امر دعوت می گردد. جهت دریافت نام اسامع و مشخصات اقماع مورد نیاز، به نشانی دانشگاه صنعتی مالک اشرف مراجعه نمایند.

محل: تهران، فریم فریم صنعتی
تهات تکمیل و تسلط مدارک
نشانی: تهران، بزرگراه شهید بهایی، ایوان، تلفن: ۰۲۱۶۵۱۲۱-۲۱۶۵۱۲۱-۲۱۶۵۱۲۱
آموزش (داخلی: ۲۱۶۵۱۲۱)

Visit our website : www.parsaelectric.com

آگهی مناقصه

شرکت کارخانجات پارس الکتریک در نظر دارد خدمات مربوط به تهیه، طرح و سوسو و وعده غنای خود (اشامل سبجان و نهار) را با توجه به مشخصات و شرایط کلی زیر، بمدت یکسال از طریق مناقصه و سپس انعقاد قرارداد، به پیمانکار واجد شرایط واگذار نماید.

تشریح کلی کار:

تهیه، طرح و سوسو و سبجان و نهار برای حدود ۱۱۰ نفر در روز.

شرایط مناقصه:

۱- توانایی و ریز مبلغ سی میلیون ریال به حساب جاری پارس الکتریک (با ارائه چک بانکی با ضمانت نامه بانکی به همین مبلغ) معینان لودیع سبیده و همچنین ارائه چک با ضمانت نامه بانکی به میزان ۱۰٪ کل مبلغ قرارداد صورت برده نشن.

۲- داشتن حداقل ۵ سال سابقه کار و ارائه حداقل مدارک و وقعه قرارداد منعقد شده در رابطه با کار مورد نظر.

۳- داشتن مجوز رهنه بندی از وزارت کار و امور اجتماع.

۴- تأمین پرسنل واجد شرایط مورد نیاز (که دارای کارت بهداشت باشند)

آگهی مناقصه

شماره ۸۴/۱۳

شرکت تولید تجهیزات انرژی ایمن رسا - (تأسیسات خاص) در نظر دارد، اجرای عملیات تعمیر و نگهداری سالانه انواع ایفترک ها، تری و تراک و تراکتور مورد نظر خود را به پیمانکار واجد صلاحیت واگذار نماید. اشخاص می توانند از تاریخ ۱۳۸۳/۳/۲۹ تا ۱۳۸۳/۳/۲۹ برای اخذ اسناد مناقصه و بازدید و ارائه بانکت پیشنهاد قیمت به نشانی: اراک، کیلومتر ۵ جاده تهران، مجتمع تولیدی هیکو، امور قراردادها مراجعه نمایند. ضمناً اشخاص برای دسترس به اسناد مناقصه می توانند تقاضای کتبی خود را به دورنگار ۰۲۱۶۵۸۰۳۱۵ - ۰۲۱۶۵۸۰۳۱۵ ارسال نمایند.

مرکز مطالعات بازرگانی و آگهی های روزنامه ایران

تهران - ۰۲۱۶۸۸۴۰۴
شهرستان - ۰۲۱۶۷۵۵۸۴

www.elmifarhangi.com

شرکت انتشارات علمی و فرهنگی

- مادام کوری ایو کوری تهران مهرمان قهرمانی/ ۱۳۰۰۰ ریال
- اصفهان لندن الله مترجم/ ۲۱۰۰۰ ریال
- باغ های ایرانی و کوشک های آن / تونلاد ویلیز / همین دخت منیا/ ۲۵۰۰۰ ریال
- روان شناسی اجتماعی اتو کلیتینگر/ علی محمد کلاردان/ ۳۵۰۰۰ ریال
- دانشان و شهرن چارلز دیکنز / مینو مشیری/ ۸۰۰۰ ریال
- عمر خیام زندگی و آثار / روزنگار و پیشگویج / باقر صفدرزاده / ۸۰۰۰ ریال

مرکز توزیع انحصاری: شرکت بازرگانی کتاب گستر، تلفن: ۰۲۱-۲۱۶۱۴۰۲۱۱، فکس: ۰۲۱-۲۳۳۰۳۰۰
http://www.ketabgostar.com - e-mail: info@ketabgostar.com
مرکز فروش: فرشته شماره ۱۰، خیابان انقلاب، روبروی درب ورودی پست دانشگاه تهران، تلفن: ۰۲۱-۷۸۶۰۰۰
مأمیتگاه دانش کتاب گستر: خیابان آریقا، چهارراه جهان کربک، کوچه کمان، شماره ۴، تلفن: ۰۲۱-۸۷۷۵۷۱
کلیه نقاب فروش های معتبر سراسر کشور